

Aino-Kaisa Pekonen vas ym

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä iäkkäiden ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoitukseen (134 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Vanhuspalvelulakiin lisättiin vuonna 2020 velvoite vähintään 0,7 työntekijän henkilöstömitoituksesta asiakasta kohti iäkkäiden henkilöiden tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon toimintayksiköissä. Vanhuspalvelulakia muutettiin keväällä 2023 siten, että 0,7 henkilöstömitoitusta sovelletaan 1.12.2023 lukien. Sitä ennen henkilöstömitoituksen oli oltava vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohti ja 1.4.2023 alkaen vähintään 0,65 työntekijää asiakasta kohti.

Orpon hallitusohjelman mukaisesti ympärivuorokautisen hoivan 0,7 henkilöstömitoituksen voimaantuloa siirrettiin alkamaan 1.1.2028, ja tällä perusteella hyvinvointialueiden vuoden 2024 rahoitusta leikattiin 89 miljoonalla euroa. Kehysriihessä 2024 hallitus päätti edelleen heikentää henkilöstömitoitusta siten, että 1.1.2025 alkaen toteutuneen henkilöstömitoituksen on oltava vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohti nykyisen 0,65:n sijasta. Tällä päätöksellä hyvinvointialueilta leikataan vielä 45 miljoonaa euroa vuoden 2025 budjetissa.

Viime kaudella säädetyllä henkilöstömitoituksella on ollut valvovien viranomaisten mukaan merkittävä vaikutus asiakasturvallisuuteen ja palveluiden laatuun. Iäkkäiden ympärivuorokautisen hoidon yksiköiden henkilöstömitoitukset ovat nousseet selvästi henkilöstömitoituksen säätämisen jälkeen syksystä 2020 ja yksiköt ovat pääasiassa saavuttaneet tämänhetkisen lakisääteisen vähimmäismitoituksen 0,65.

Nyt hallitus myöntää omassa esityksessäänkin, että hoidon laatu tulee leikkauksen myötä heikentyään. Riittämätön hoito aiheuttaa ikäihmisille inhimillistä kärsimystä. Leikkauksen kohteena on nyt erittäin haavoittuvassa asemassa oleva ihmisryhmä, joka ei esimerkiksi muistisairauksien ja toimintakyvyn heikkenemisen takia pysty itse puolustamaan oikeuksiaan. Henkilöstömitoituksen leikkaaminen uhkaa johtaa myös työvoimapulan pakenemiseen, kun työhyvinvointi heikkenee ja väki pakenee alalta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 134 000 000 momentille 28.89.31 iäkkäiden ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoituksen nostamiseen 0,7 työntekijään asiakasta kohti.

Talousarvioaloite TAA 31/2024 vp

Helsingissä 4.10.2024

Aino-Kaisa Pekonen vas
Jessi Jokelainen vas
Minja Koskela vas
Veronika Honkasalo vas
Timo Furuholm vas
Mai Kivelä vas
Laura Meriluoto vas
Pia Lohikoski vas
Anna Kontula vas
Johannes Yrttiaho vas